



T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 15.12.2021
Sayı: 4795



Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

55880

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.15.12.2021

Saygılarımla.

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

30 Kasım 2007 tarihinde Atlasjet'in World Focus'tan (Dünyaya Bakış Hava Taşımacılığı A.Ş.) kiraladığı İstanbul-Isparta seferini yapan KKK 4203 sefer sayılı yolcu uçağı, Süleyman Demirel Havalimanı'na inişe geçtiği sırada 1830 rakımlı Keçiborlu Türbetepe'de düşmüş, kazada 7'si mürettebat 57 kişi yaşamını yitirmiştir. Hayatını kaybedenler arasında Türkiye'nin enerji devi olmasını sağlayacağı söylenen "Toryumdan Nükleer Enerji Projesi"nin mimarları 6 akademisyenin olması kazaya yönelik şüphe ve sabotaj iddialarını ortaya çıkarmış, kaza sonrasında sorumluların cezalandırılması için yapılan yargılama ise 30 Kasım 2019 tarihinde zaman aşımına uğrayarak sonuçsuz kalmıştır.

1954 yılında kurulan ve 23 üye ülkenin yer aldığı Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'ne (CERN), Türkiye, 1961'de gözlemci ülke statüsü ile kabul almış, 2009 yılında başvuruda bulunmuş, aynı yıl Türkiye için ilk kez tam üyelik süreci başlatılmıştır. Ancak 2012 yılında Türkiye kendi isteğiyle tam üyelikten çekilmiştir.

14 yıl önceki uçak kazasının ardından birçok soru cevapsız kalmış, hala cevaplanmayı beklemektedir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

1-Uçak kazası ile ilgili dava zaman aşımına uğramış olsa da Prof. Dr. Engin Arık ve ekibinin uçakta olması bir tesadüf müdür, Bakanlık 14 yıllık süreçte öne sürülen, defalarca basında yer alan ve hala cevaplanmayan iddialar ile ilgili ne düşünmektedir, hızlandırıcı projesini yapabilseydi Türkiye'nin nükleer güç olacağı, bu projenin engellenmesi için uçağın düşürüldüğü iddiası hakkında Bakanlık olarak görüşünüz nedir?

2-Türkiye'nin hızlandırıcı projesi için ödenek neden çıkarılmamıştır, bu proje engellenmiş midir?

3-Türkiye 2007 yılındaki uçak kazasının ardından CERN'e tam üyelik sürecinden ulusal çıkarlarımıza uygun olmadığı için mi ayrılmıştır, CERN'e çok para harcamadan girmek amacıyla mı çekilmiştir, Türkiye'nin CERN'e tam üyelikten ayrılmasının nedeni aidat miktarı mıdır, yıllık tam üyelik bedeli olan 825 milyon TL Türk bilimi için çok mu görülmüştür; ülkemiz, CERN'e tam üye olduktan sonra ne kadar ödemiş, yarı üyeliğe geçtikten sonra ne kadar ödeme yapmıştır?



Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

55880

4-Türkiye uçak kazasına rağmen CERN'e bilerek neden yedek üye olmuştur, Türkiye'nin CERN Konseyi'nde oy hakkını kaybetmesi neden önemsenmemiştir, ülkemizin kayıpları neden gizlenmiştir, Türkiye yedek üyelik sürecine geçerek ne kazanmıştır?

5-O dönemde "Türkiye CERN'e gidecek, ama çok para harcamayacak" diye duyurulmasının nedeni o alanda çalışan öğretim üyelerinin gitmek için ikna edilememesi midir, ülkede birçok bilim insanı varken oraya götürmek üzere o yıllarda Doçent, şimdi Profesör olan iki genç akademisyen neden tercih edilmiştir?

6-Uçak kazasında hayatını kaybedenler arasında yer alan Prof. Dr. Engin Arık'ın toryum bilgileri yanlış mıdır, Arık'ın hayatta olması tam üyelik sürecini değiştirir miydi, bilim insanlarının hayatını kaybetmesi bu resmi ne kadar değiştirmiştir, CERN'e tam üyelik konusunda Bakanlık olarak görüşünüz nedir, o dönemde sergilenen yaklaşım değişmiş midir, aynı görüş devam mı etmektedir?

7-Ülkemizde maliyeti 10 binleri aşmayan deneylere bile bilim insanları neden mali destek bulamamaktadır, doktora düzeyinde bu alanda çalışan, destek bulamadığı için fizikte çalışmaktan vazgeçen, bu nedenle başta Almanya, ABD, Fransa gibi ülkelere giden bilim insanlarımızı ülkemize tekrar kazandırmak ve beyin göçünün önüne geçmek için farklı politikalar geliştirilmesi ve birtakım yeni düzenlemeler yapılması düşünülmekte midir?

8-Ülkemizde yüksek enerji fiziği çalışmalarını uluslararası standartlarda fonlayan bir yapı neden bulunmamaktadır, bu konuda yeni bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?

9-CERN'e tam üyelik sürecini Türkiye ile aynı dönemde başlatan Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin en geç 2022'nin ilk aylarında tam üye olup yedek üyeliğe razı olan Türkiye'yi CERN Konseyi'nde veto için oylamada el kaldıracak olması konusunda Bakanlık olarak görüşünüz nedir, bu konuda alınmış herhangi bir tedbir bulunmakta mıdır?

10-Prof. Dr. Engin Arık ve ekibinin Türkiye'de teorik deneysel parçacık fizik hızlandırıcı üssü kurma hedefi ne yazık ki hala gerçekleşmemiştir, bu konuda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bir çalışması bulunmakta mıdır, hayatını kaybeden değerli bilim insanlarımızın hedefini gerçekleştirmek ve anılarını yaşatmak adına bu proje yaşama geçirilecek midir, Türk Hızlandırıcı Merkezi Projesi konusunda Bakanlık olarak görüşünüz nedir?

11-28 Mart 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatılan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun (TAEK) kapatılmasının ve yerine Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu'nun (TENMAK) kurulmasının gerekçeleri nelerdir, Türkiye'nin hızlandırıcı ile uğraşan Ankara'daki tek merkezi konumundaki TENMAK bilime katkı adına neler yapmaktadır, hangi yetkilere sahiptir? TENMAK, TAEK'in içini boşaltmak için mi kurulmuştur, günümüzde neden atıl durumdadır?